

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău - Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, în cauza penală în privința lui,

*Kocetkov Marcel xxxxxxxx, născut la xxxxxxxx,
domiciliat în xxxxxxxxxx, str. xxxxxxxx*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 01.09.2017 – 20.07.2018;

instanța de apel: 09.08.2019 – 06.02.2020;

instanța de recurs ordinar: 13.07.2020 – 26.01.2021;

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 iulie 2018, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Kocetkov Marcel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod Penal și condamnat în baza acestei Legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, aplicată lui, Kocetkov Marcel, pe un termen de probă de 2 (doi) ani, dacă în termenul de probă fixat condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportarea exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Termenul începerii ispășirii pedepsei aplicate lui Kocetkov Marcel xxxxxx, al calcula din data pronunțării sentinței adică – 20 iulie 2018.

S-a aplicat lui Kocetkov Marcel xxxxxx, până la definitivarea sentinței, măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi țara.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată. S-a încasat din contul lui Kocetkov Marcel xxxxxxxx, în beneficiul lui Ivanovici Alexandru, suma de 3920 (trei mii nouă sute douăzeci) lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Kocetkov Marcel, în perioada de timp de la 28 iulie 2017 ora 12.00 până la ora 18:30, având scopul

sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, fiind în subterana situață pe xxxxxxxx mun. xxxxxx, prin deteriorarea geamului a pătruns în gheretă de unde a sustras un frigider de model „Snaige” la prețul de 1500 lei, un frigider de model „Nord” la prețul de 2000 lei, 12 pahare la prețul fiecăruia de 25 lei, 12 cești la prețul fiecăruia de 10 lei, cauzându-i astfel cet. Ivanovici Alexandru un prejudiciu material considerabil în suma totală de 3920 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Kocetkov Marcel a comis infracțiunea prevăzută de art.186 alin. (2) lit. c), d) din Codul penal - furtul săvârșit prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Chiriac Cristin, în numele inculpatului Kocetkov Marcel, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea cerințelor sale, avocatul apelant a menționat că:

- instanța de judecată la stabilirea măsurii de pedeapsă nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia în timpul și după comiterea infracțiunii și neîntemeiat a aplicat o măsură de pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare cu suspendare pe un termen de probă de 2 ani;

- Instanța de judecată urma să ia în considerație faptul că inculpatul Kocetkov Marcel din momentul pornirii urmăririi penale a recunoscut integral vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) CP și cauza penală a fost examinată în baza probelor acumulate în faza de urmărire penală, adică în conformitate cu prevederile art. 364¹ CPP al RM, astfel urma să-i aplice o pedeapsă sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

3.1 În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, avocatul Chiriac Cristin cu inculpatul Kocetkov Marcel au solicitat admiterea cererii de împăcare dintre inculpatul Kocetkov Marcel și partea vătămată Ivanovici Alexandru. Partea vătămată Ivanovici Alexandru în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului declarat de către avocatul Chiriac Cristin. Totodată, acesta a depus cerere de împăcare cu inculpatul Kocetkov Marcel, solicitând ca cererea nominalizată să fie admisă, pe motiv că nu are pretenții față de inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020 a fost admis apelul declarat avocatul Chiriac Cristin în interesele inculpatului Kocetkov Marcel, fiind casată integral sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încetarea procesului penal de învinuire în privința lui Kocetkov Marcel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, în baza art.109 al Codului penal în legătură cu împăcarea părților.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, cererea cu privire la împăcarea părții vătămate Ivanovici Alexandru cu inculpatul Kocetkov Marcel, privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) CP și încetarea procesului penal, din motivul că, părțile s-au împăcat, este întemeiată și urma a fi admisă, or, conform prevederilor art. 109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI, la art. 264 alin. (1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de

procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

Instanța de apel a mai menționat că, infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform art. 16 alin. (3) Cod penal, se clasifică ca fiind una mai puțin gravă. Această componență de infracțiune, potrivit Legii nr. 233 din 08.11.2018, cade sub incidența art. 109 alin. (1) Cod penal care, fiind conjugată la art. 332 alin.(1) și 391 alin. (1), pct. 1) CPP, constituie temei de încetare a procesului penal în ședința de judecată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău – Devder Djulieta a declarat recurs, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare care a afectat soluția, solicitând astfel casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea recursului depus, recurentul a invocat că:

- conform alin. (2) art. 109 CP, împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare. Conform alin. (5) art. 276 CPP împăcarea produce efecte doar dacă intervine până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Prin sintagma „până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești ” legislatorul și-a spus cu claritate voința până când poate interveni împăcarea părților în privința infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art.276 CPP;

- din speța supusă examinării, se reține că, la etapa examinării cauzei penale în prima instanță, atât inculpatul cât și partea vătămată, fiind prezenți la toate fazele judecării cauzei, (ședința preliminară, partea pregătitoare, cercetarea judecătorească, dezbaterile judiciare și inclusiv deliberarea-adoptarea sentinței), nu au optat pentru încheierea unei tranzacții de împăcare, fapt ce denotă că neinvocarea opțiunii de a încheia tranzacția de împăcare într-un mod mai operativ, adică la etapa prevăzută de lege (până la retragerea instanței pentru deliberare), atrage tardivitatea examinării acestei solicitări în altă etapă a procesului penal, ori printr-un alt mijloc procesual;

- instanța de apel nu a ținut cont de raționamentele expuse în Recomandarea nr. 56 a Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție, cu privire la aplicarea art. 109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților, context în care decizia instanței de apel este neîntemeiată, motivată inadecvat și pasibilă casării.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost găsit

admis.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Așadar, Colegiul penal lărgit, analizând argumentele expuse de către recurent precizează că în conformitate cu art. 109 alin. (2) Cod penal, împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Pe același segment de abordare, prin reglementarea în art. 109 Cod penal a momentului până când poate avea loc împăcarea părților, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, legiuitorul a avut în vedere că momentul final, este atunci când cauza se judecă de către prima instanță, când completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Acest înțeles al legii rezultă din construcția și plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol. Conform Codului de procedură penală Titlului II, intitulat „JUDECATA”, cuprinde capitolele I-VI. Dintre acestea, Capitolul III reglementează judecarea cauzei penale în prima instanță, procedură, care este descrisă în amănunte în patru secțiuni.

Secțiunea a 4-a este dedicată anume unei faze speciale a procedurii de judecare-„Deliberarea și adoptarea sentinței”. Prin urmare, până la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin. (1) art. 276 Cod de procedură penală. Imposibilitatea de a admite împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal, cai ordinare de atac – Apelul și Recursul, rezultă din prevederile art. 230 Cod de procedură penală, care stipulează în alin. (2) că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Fazele următoare a judecării cauzei sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților, potrivit legii materiale și procesual penale. Ca exemplu ar servi cazul când prima instanță nu a admis împăcarea părților deși legea permitea și părțile au făcut declarațiile respective privitor la împăcare, însă prima instanță a omis să soluționeze această chestiune.

În această ordine de idei, raportând cadrul legal menționat *supra* la materialele cauzei, instanța de recurs ordinar conchide că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de apel (f.d. 178) avocatul Chiriac Cristin cu inculpatul Kocetkov Marcel au solicitat împăcarea cu partea vătămată la examinarea

cauzei în ordine de apel, context în care, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 109 Cod penal, și a încetat procesul penal în privința inculpatului la etapa apelului, nefiind exercitat acest drept de către părți nici la etapa urmăririi penale și nici la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond.

Distinct de cele expuse, instanța de recurs consideră că, prima instanță corect a constatat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în cele imputate, sentința nefiind contestată în această parte, iar pedeapsa aplicată lui Kocetkov Marcel este una echitabilă și corect individualizată.

6. În consecință, conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiurilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârea instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, deoarece apelul a fost greșit admis.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău - Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, și menține sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 iulie 2018, în cauza penală în privința lui *Kocetkov Marcel* XXXXX.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la **11 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

OPINIE SEPARATĂ

formulată de judecătorul Toma Nadejda conform art. art. 339 alin. (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală, în cauza penală privindu-l pe **Kocetkov Marcel xxxxx**,

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 20 iulie 2018, *adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Kocetkov Marcel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, aplicată lui Kocetkov Marcel, pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani. S-a aplicat lui Kocetkov Marcel, până la definitivarea sentinței, măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi țara.

A fost soluționată soarta corpurilor delict.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată. S-a încasat din contul lui Kocetkov Marcel, în beneficiul lui Ivanovici Alexandru, suma de 3920 (trei mii nouă sute douăzeci) lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, a fost admis apelul declarat de către avocatul Chiriac Cristin în interesele inculpatului Kocetkov Marcel, fiind casată integral sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încetarea procesului penal de învinuire în privința lui Kocetkov Marcel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în baza art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

3. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 ianuarie 2021 a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău - Devder Djulieta, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020 și menținută sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 20 iulie 2018, în cauza penală în privința lui Kocetkov Marcel.

4. Am semnat cu respect decizia, dar nu am fost de acord cu soluția adoptată și am propus o altă soluție, care urmează a fi desfășurată în continuare.

Potrivit prevederilor art. 109 alin. (1)-(2) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute

la capitolele II-VI, la art. 264 alin. (1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. (2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Analizând soluția instanței de apel în raport cu prevederile legale citate mai sus, constat că decizia de a dispune încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, la etapa judecării cauzei în ordine de apel, este pripită și contrară prevederilor legale și practicii judiciare.

Totodată consider că instanța de recurs ordinar din acest motiv urma să caseze decizia instanței de apel și să dispună remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces. Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, în sarcina instanței revine obligația de a proceda la o examinare efectivă a motivelor invocate de părți. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanță care să hotărască asupra tuturor solicitărilor invocate.

Dreptul la un proces echitabil este în strânsă legătură cu dreptul la dublul grad de jurisdicție în materie penală.

Prevederile art. 119 din Constituție, interpretate prin prisma art. 6 § 1 CEDO și jurisprudenței CtEDO, denotă că orice act judecătoresc trebuie să fie pasibil de atac, deci, controlat de cel puțin o instanță judecătorească ierarhic superioară. Așadar, este necesar ca judecata să parcurgă toate etapele procesuale, pentru a nu priva partea de un grad de jurisdicție, prin soluționarea cauzei direct de instanța de control judiciar.

Reieșind din aceste considerente, am propus soluția conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, de admitere a recursului, cu casarea totală deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pe cale de consecință, conducându-mă de prevederile art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată, pe care o anexez la dosar.

Judecător

Toma Nadejda